Takuusäätiö

LAUSUNTO

Helsinki 8.10.2020

EDUSKUNNAN LAKIVALIOKUNTA

Viite: HE 157/2020 vp

Asia: **Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulosottokaaren väliaikaisesta muuttamisesta**

Takuusäätiö on valtakunnallinen sosiaalialan säätiö, jonka tarkoituksena on tukea kansalaisten velkaongelmien ehkäisyä ja niiden ratkaisemiseen tähtääviä toimintoja. Aivan erityisesti säätiö edustaa niiden henkilöiden näkökulmaa, jotka ovat itse kokeneet talous- ja velkaongelmia. Annamme säätiössä taloudellista neuvontaa, takaamme järjestelyluottoja, myönnämme luottoja sosiaalisin perustein, edistämme velkojen sovittelua ja kehitämme välineitä taloudenhallinnan tueksi sekä ennen kaikkea tuomme esiin epäkohtia esim. lainsäädännössä.

Takuusäätiö kannattaa esitystä, jolla ulosottokaaren väliaikaisten säännösten, joissa säädetään ulosottomenettelyn keventämisestä, rajoittamisesta ja täytäntöönpanon lykkäämisesgtä covid-19 epidemian vuoksi voimassaoloaikaa pidennetään 30.4.2021 saakka.

Takuusäätiön vahvana huolena on, että covid 19-epidemian vaikutukset ulottuvat vuoden 2021 puolelle ja niistä aiheutuvat maksuvaikeudet ja velkaongelmat realisoituvat viiveellä. Vasta kun omat selviytymiskeinot kuten säästöjen käyttäminen, luottojen lyhennysvapaiden ja väliaikaisten maksuohjelmamuutosten hyödyntäminen tai uuden luoton nostaminen on käytetty, tulevat taloudelliset vaikeudet esille jossain kanavassa (perintä, ulosotto talous- ja velkaneuvonta, Takuusäätiö).

Takuusäätiön omissa palveluissa koronan vaikutukset toimeentuloon ja taloudellisista sitoumuksista selviytymiseen ovat nousseet esille neuvontapalveluissa (Velkalinja ja Kysy rahasta -chat) suuremmissa määrin vasta loppukesästä alkaen. Esimerkiksi elokuussa em. palvelukanavilla neuvottiin useampia ihmisiä kuin koskaan aikaisemmin. Pienlainapuolella kysyntä lyhennysvapaisiin ja tarve pitempiaikaisiin maksuohjelman muutoksiin ovat kasvaneet. Takuusäätiö lisäsi heti maaliskuussa pankkien mahdollisuuksia myöntää lyhennysvapaata

järjestelylainoihin, joilla velat on järjestelty vapaaehtoisesti säätiön myöntämällä takauksella. Nyt kun pankkien joustokeinot on käytetty, muutoshakemusten määrässä on nähtävissä kasvua. Maksuohjelman muutostarpeen taustalla on lomautusten pitkittyminen, työttömäksi jääminen tai työllistymisvaikeudet. Myös takausten hakemusmäärä on kasvanut tänä vuonna noin 40 prosentilla viime vuoteen verrattuna, mikä kertoo ylivelkaantuneiden ihmisten kasvavasta tarpeesta velkojensa kohtuulliseen järjestelyyn.

Esityksestä ilmenee, että alkuvuonna on ulosotossa haettu aiempaa enemmän vapaakuukausia ja huojennuksia. Toisaalta perintätulos ei ole pienentynyt 2019 vuoteen verrattuna eikä käsittelyaika ole pidentynyt olennaisesti. Koska koko tilanteen kuva ja sen seuraukset eivät vielä ole selkeästi tiedossa, Takuusäätiön mielestä on tarpeen edelleen tehdä toimenpiteitä, joilla tuetaan ylivelkaantuneiden ja ulosotossa olevien kansalaisten selviytymistä vallitsevan koronavirustilanteen (covid-19) aikana. Ulosottoperuste on lähtökohtaisesti voimassa 15 vuotta. Tähän suhteutettuna 12 kuukaudenkaan väliaikainen mahdollisuus joustaa ulosottomenettelyssä poikkeuksellinen taloustilanne huomioiden ei ole kohtuuton velkojankaan näkökulmasta. Takuusäätiö uskoo, että tarve ulosoton helpotuksiin säilyy tai kasvaa vielä lähitulevaisuudessa, jos lomautusten kestoja pidennetään tai jatketaan toistaiseksi voimassa oleviksi tai yrityksiä ajautuu konkurssiin ja sen myötä menetetään työpaikkoja. Voimassa olevat matkustusrajoitukset ja viime päivien kiristykset esimerkiksi ravintoloiden ja yökerhojen aukioloajoissa antavat viitteitä siitä, että monen ihmisen tulot pienentyvät ja työpaikat ovat vaarassa. Takuusäätiö katsoo, että ulosottokaaren väliaikaisten covid-19 -säännösten voimassaolon jatkamiselle on todellinen tarve.

Takuusäätiö sr.

Juha A. Pantzar
Toimitusjohtaja

Minna Backman
Lakimies